

Zašto se stresa moramo čuvati?

Male količine stresa u našem životu mogu biti vrlo poticajne, no stalna izloženost stresorima može imati ozbiljne posljedice na zdravlje

Autorica članka

Marija Škes, mag. educ. reh.,
Nastavni zavod za javno
zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“

Malo stresa pomaže našem organizmu da ostane u „stanju pripravnosti“, no neprestana i dugotrajna izloženost stresorima negativno će utjecati na naše zdravlje. Nitko ne voli osjećaj napetosti i svi bismo trebali pronaći način kako se uspješno nositi sa stresom i dobro se osjećati u svome tijelu.

Važno je znati da stres ne mora uvijek biti štetan, sve ovisi o tome kako se s njim suočavamo. Svatko na stres reagira drugačije – ono što će nekoga slomiti, drugoga neće ni uznemiriti. Netko će u stanju uznemirenosti posegnuti za cigaretom, netko za alkoholom. Prejedanje ili izgladnjivanje također mogu biti načini negativnog suočavanja s prekomjernom izloženosti stresorima.

Stresori su različiti događaji i okolnosti u životu koji uzrokuju stres, a mogu biti fizički, psihološki i socijalni. Stres prema trajanju dijelimo na akutni i kronični. Mali svakodnevni stresovi često pomažu da uspješnije svladavamo životne probleme, mogu biti izazov da budemo uspješniji.

Intenzivni stresovi

Do poremećaja tjelesnog i psihičkog zdravlja dolazi zbog izloženosti velikim stresovima koji se ne događaju svakodnevno, ali su vrlo intenzivni (teška bolest, smrt drage osobe). Uz dobru socijalnu podršku i adekvatno suočavanje sa stresom moguće je izbjeći trajne posljedice. Dugotrajne posljedice na tjelesno i psihičko zdravlje ostavljaju traumatski životni stresovi (izloženost nasilju, prisustvo vanje nesrećama i pogibelji drugih).

Naše se tijelo brani - spremni smo za akciju! Na stresne reakcije možemo reagirati fiziološki, emocionalno i promjenama ponašanja. Aktivira se niz obrambenih subjektivnih i

Vještine suočavanja sa stresom - usvojite zdrav način života:

- uvedite redovitu i odgovarajuću prehranu,
- izbacite ili smanjite uzimanje kofeina, nikotina, šećera,
- bavite se vježbanjem radi održanja tjelesne kondicije,
- osigurajte redovit raspored odmora i dovoljno vremena za spavanje,
- promijenite raspored obaveza na poslu ili kod kuće,
- prekinite s nekim aktivnostima koje nisu nužne, a koje su vam postale opterećenje.

Ako možete, promijenite stresnu situaciju ili svoj odnos i pogled na nju:

- zadržite osjećaj za humor u situacijama koje mogu izazvati stres,
- održite ravnotežu između rada i zabave,
- usporite i pronađite vrijeme za opuštanje,
- podijelite probleme s prijateljima i obitelji, izvorima socijalne podrške. Društveno povezivanje pomaže nam da se nosimo s emocijama, uz to će stimulirati oksitocin u tijelu koji pridonosi boljem imunitetu, smanjuje adrenalin i otpušta stres u mozgu,
- dobro upoznajte sebe i svoje granice tolerancije na stres,
- prema potrebi, zatražite savjete od stručne osobe.

objektivnih reakcija u našem tijelu, ubrzavaju se disanje i rad srca, povisuje se krvni tlak, žilnice su sužene, mišićna napetost je veća,

pojačano je znojenje te drhtanje ruku. Nakon kratkotrajne izloženosti stresnoj situaciji tijelo se smiruje, opušta i vraća u normalu.

No dugotrajna izloženost stresu štetno utječe na naše mentalno i tjelesno zdravlje. Stres stvara pretpostavke za moždani i srčani udar, razvoj čira na želucu, bronhijalne astme, bolesti štitnjače, arterijske hipertenzije i drugo. Uništava mentalno zdravlje te skraćuje život. Stalna napetost i uznemirenost uzrokuju prekomjernu iscrpljenost, kako emocionalnu tako i tjelesnu, potištenost, bezvoljnost, nesanicu te narušene međuljudske odnose.

Spomenimo i to da nastanak i razvoj stresa mogu prouzročiti dugotrajna neizvjesnost, poteškoće u komunikaciji s drugim ljudima, naporan životni tempo, teška životna iskustva i situacije u obitelji, na radnome mjestu, u školi...

Kako se suočiti sa stresom?

Za početak naučite reći "ne", radite na jačanju samosvijesti. Ako ne možete promijeniti stresnu situaciju, barem promijenite stav, naučite postaviti granice i držite ih se. Budite usredotočeni, koncentrirajte se na rad, argumentirajte svoje mišljenje i dokažite da ste u pravu. Nemojte dopustiti da vam posao zavlada životom. Jake i podržavajuće veze, odnosno odgovarajuće socijalno umrežavanje znatno će pomoći u teškim trenucima. Pronađite jedno ili dvoje prijatelja s kojima možete razgovarati i podijeliti svoje teškoće. Planirajte aktivnosti, napravite raspored obaveza i organizirajte svaki dan. Zadržite aktivan društveni život i nemojte se odricati svojih hobija.

Osjetite li da dalje više ne možete, ne ustručavajte se ni trenutak potražiti stručnu pomoć. Razgovarajte s liječnikom obiteljske medicine, a u krugu najbližih i prijatelja naučite tražiti podršku – mnoge situacije u životu ne možemo uvijek sami nositi na svojim leđima.